

Skwierzyna

na dawnych pocztówkach

Skwierzyna auf den alten Postkarten

Skwierzyna in Old Postcards

Skwierzyna

na dawnych pocztówkach

Skwierzyna auf den alten Postkarten
Skwierzyna in Old Postcards

Skwierzyna 2017

Urząd Miejski w Skwierzynie
ul. Rynek 1, 66-440 Skwierzyna
tel.: 95 721 65 10, fax: 95 721 65 39
e-mail: umig@skwierzyna.pl
strona: www.skwierzyna.pl

Autorzy: Dariusz Brodek, Andrzej Chmielewski

Wydawca: Wydawnictwo Literat Andrzej Chmielewski
www.wydawnictwo-literat.cba.pl

Tłumaczenie:

Marta Majka (j. angielski)
Anna Bielewicz-Dubiec (j. niemiecki)

Pocztówki należą do zbiorów: Dariusza Brodka

Wszelkie prawa zastrzeżone/ Alle Rechte vorbehalten/
All rights reserved

ISBN:978-83-946875-1-9

Drogi Czytelniku,

Oddaj w Twoje ręce publikację zawierającą zbiór pocztówek przedstawiających Skwierzynę z dawnych lat. Jest to propozycja dla osób lubiących i kochających historię oraz kulturę.

Tu po 1904 roku wraz z rozwojem fotografii pojawiły się kartki pocztowe, które wyparły wreszcie malowane widokówki. W ówczesnych czasach niemal niekiedy z miejscowości położonej na terenach niemieckich została uwieczniona na pocztówkach.

Od 1793 roku Skwierzyzna wchodziła w skład państwa pruskiego, a później niemieckiego (od 1871), w którym pozostała do 1945 roku. W dniu 30 stycznia 1945 została zajęta przez oddziały wojsk radzieckich. Wskutek działań wojennych dokonanych przez wojska radzieckie celowych podpałów, grabieży i dewastacji mienia, miasto zostało zniszczone prawie w 60%. Poprzez naszą publikację chcemy odtworzyć historię - perły architektury naszej małej ojczyzny.

Zachcam Państwa do obejrzenia zbioru i czyż wielu niezapomnianych wrażeń przy odkrywaniu historii oraz uroków „Skwierzyny na dawnych pocztówkach”.

Burmistrz Skwierzyny

Lesław Hołownia

Sehr geehrte Leser,

diese Publikation ist eine Sammlung von Postkarten, die das damalige Skwierzyna zeigt. Besonders Geschichts- und Kulturliebhaber werden ihre Freude daran haben.

Mit der Entwicklung der Fotografie entstanden nach 1904 erste Postkarten, welche die handgemalten Ansichtskarten allmählich verdrängten. Fast alle Ortschaften, die im deutschen Gebiet lagen, wurden auf Postkarten verewigt.

Ab 1793 gehörte Skwierzyna zum preußischen Staat, von 1871 bis 1945 zum deutschen Reich. Am 30 Januar 1945 besetzte die sowjetischen Armee Skwierzyna. In Folge des Krieges und der von den Russen absichtlich begangenen Brandstiftungen, der Plünderungen und der Verwüstungen wurde die Stadt zu fast 60% zerstört. Durch unsere Veröffentlichung wollen wir die Geschichte wiederherstellen - die Juwelen der Architektur unserer kleinen Heimat.

Schauen Sie sich diese Sammlung an. Ich wünsche Ihnen dabei viele unvergessene Eindrücke bei der Entdeckung unserer Geschichte sowie der Reize "Skwierzyna auf den alten Postkarten".

Bürgermeister von Skwierzyna

Lesław Hołownia

Dear Reader,

I am offering you a publication consisting of a collection of postcards from presenting Skwierzyna from the past. It is an offer for the ones that love history as well as culture.

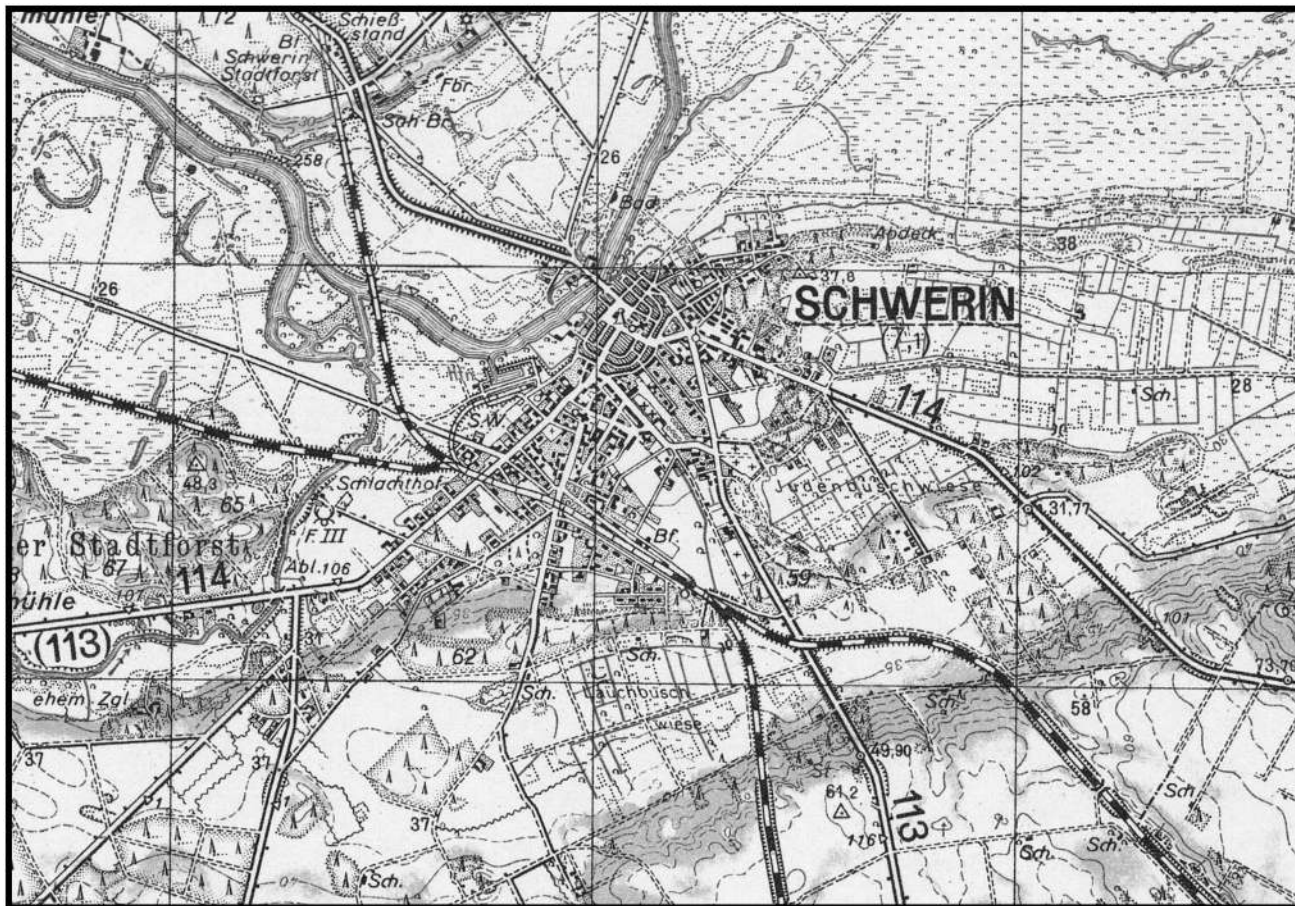
Right after 1904, with the development of photography, postcards started appearing and replacing the hand-painted cards. Then almost every single town within the German territory has been immortalized on postcards.

From 1793 Skwierzyna was a part of the Prussian State and later of Germany (since 1871), and it remained a part of it until 1945. On 30st January 1945 it was taken by the Soviet Army. As a result of acts of war and deliberate arson, pillaging and devastation undertaken by the Russians, almost 60% of the town has been destroyed. Through this publication we want to recreate history and show off the architectural treasures of our little homeland.

I encourage you to take a look at the collection and I wish you numerous positive emotions brought by the act of discovering the beauty of “Skwierzyna in Old Postcards”.

The Mayor of Skwierzyna

Lesław Hołownia

Mapa Skwierzyny - Landkarte Schwerin - Map Skwierzyna 1892/1934 Skala: 1:50 000

1. Ratusz - Rathaus - The Town Hall

Wydawca - Verlag - Publisher: nieznany/unbekannt/unknown (ob./um./ca. 1924 r.)

2. Rynek - Rathausplatz - The Market Square

Wydawca - Verlag - Publisher: Julius Rauh (ob./um./ca. 1921 r.)

3. Rynek z ratuszem - Rathausplatz und Rathaus - The Town Hall and the Market Square
Wydawca - Verlag - Publisher: nieznany/unknown/unknowan (ob./um./ca. 1907 r.)

4. Rynek - Rathausplatz - The Market Square
Wydawca - Verlag - Publisher: Carl Schulz (ob./um./ca. 1915 r.)

5. Rynek z ratuszem - Rathausplatz und Rathaus - The Town Hall and the Market Square
Wydawca - Verlag - Publisher: Karl Pohl, Küstrin (ob./um./ca. 1943 r.)

6. Rynek - Rathausplatz - The Market Square

Wydawca - Verlag - Publisher: Areo-Bild-Verlag, Leipzig (ob./um./ca. 1942 r.)

7. Rynek - Rathausplatz - The Market Square

Wydawca - Verlag - Publisher: Carl Schulz (ob./um./ca. 1916 r.)

Schwerin, Warthe Marktseite

8. Rynek - Rathausplatz - The Market Square

Wydawca - Verlag - Publisher: Schöning i Co., Lübeck (ob./um./ca. 1943 r.)

9. Rynek - Rathausplatz - The Market Square

Wydawca - Verlag - Publisher: nieznany/unknown/unknowan (ob./um./ca. 1907 r.)

10. Rynek - Rathausplatz - The Market Square

Wydawca - Verlag - Publisher: nieznany/unknowan (ob./um./ca. 1907 r.)

11. Ratusz - Rathaus - The Town Hall
Wydawca - Verlag - Publisher:
Max Brauns (ob./um./ca. 1905 r.)

12. Kościół ewangelicki - Evangelische Kirche
- The protestant church
Wydawca - Verlag - Publisher:
C. Schulz (ob./um./ca. 1909 r.)

13. Poczтівka wieloobrazkowa - Eine Mehrbild-Ansichtskarten - A multi-pictorial postcard
Wydawca - Verlag - Publisher: Carl Schulz (ob./um./ca. 1941 r.)

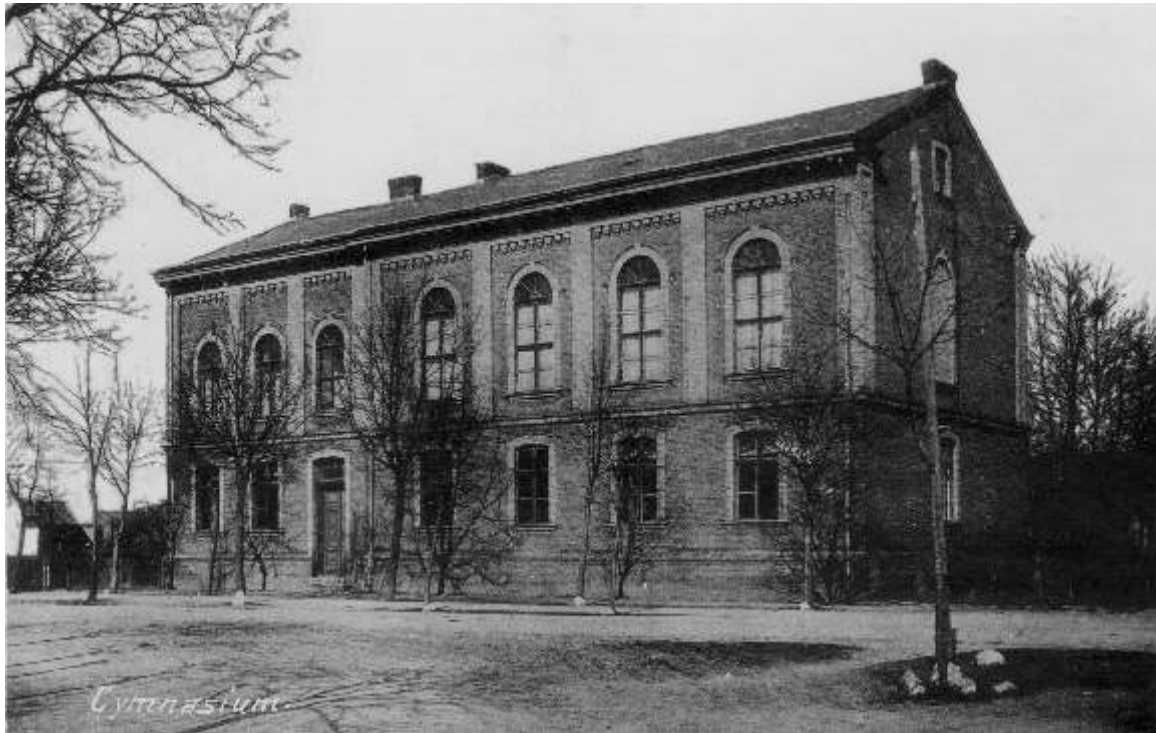
14. Kościół - Katholische Kirche
- The catholic church
Wydawca - Verlag - Publisher:
Julius Rauh (ob./um./ca. 1915 r.)

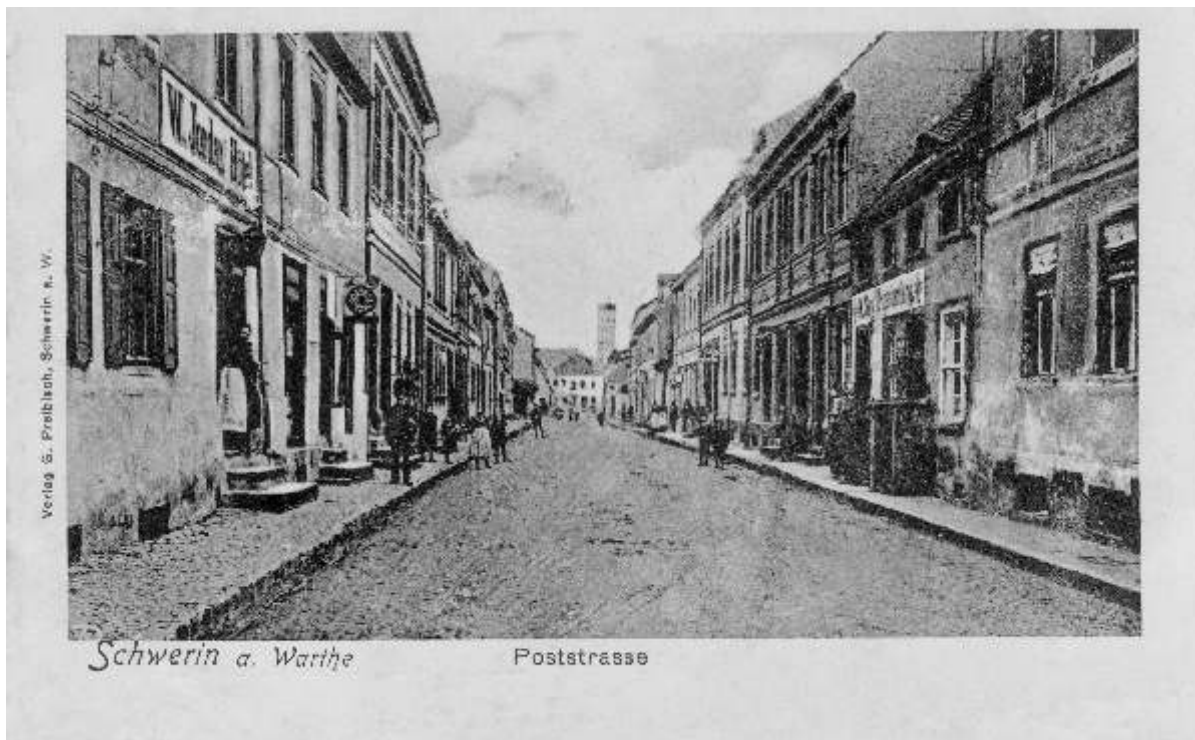
15. Wieża - Wasserturm - The water tower
Wydawca - Verlag - Publisher:
Julius Rauh (ob./um./ca. 1934 r.)

16. Panorama z wie y ci nie - Blick vom Wasserturm
- The panorama view from the water tower
Wydawca - Verlag - Publisher: Julius Rauh (ob./um./ca. 1933 r.)

17. Gimnazjum obecnie Zespół Szkół Technicznych - Gymnasium, heute technische Oberschule - Secondary school (now Technical School Complex)
Wydawca - Verlag - Publisher: nieznany/unbekannt/unknown (ob./um./ca. 1930 r.)

- 18. Fragment dawnej ulicy Pocztowej obecnie ulica Piłsudskiego** - Teil der alten Poststrasse die jetzige Piłsudskiego-Straße - A fragment of old Pocztowa Street now Piłsudskiego Street
Wydawca - Verlag - Publisher: G. Preibisch (ob./um./ca. 1907 r.)

19. Fragment dawnej ulicy Pocztowej obecnie ulica Piłsudskiego - Teil der alten Poststrasse die jetzige Piłsudskiego-Straße - A fragment of old Pocztowa Street now Piłsudskiego Street
Wydawca - Verlag - Publisher: Carl Schulz (ob./um./ca. 1913 r.)

20. Fragment dawnej ulicy Adolfa Hitlera obecnie ulica Piłsudskiego - Teil der alten Adolf - Hitler- Straße die jetzige Piłsudskiego-Straße - A fragment of old Adolf Hitler Street now Piłsudskiego Street

Wydawca - Verlag - Publisher: Karl Pohl. Küstrin (ob./um./ca. 1941 r.)

21. Fragment dawnej ulicy Adolfa Hitlera obecnie ulica Piłsudskiego - Teil der alten Adolf - Hitler- Straße die jetzige Piłsudskiego-Straße - A fragment of old Adolf Hitler Street now Piłsudskiego Street

Wydawca - Verlag - Publisher: Trinks i Co., Leipzig (ob./um./ca. 1943 r.)

- 22. Fragment dawnej ulicy Pocztowej obecnie ulica Piłsudskiego** - Teil der alten Poststrasse die jetzige Piłsudskiego-Straße - A fragment of old Pocztowa Street now Piłsudskiego Street
 Wydawca - Verlag - Publisher: nieznan/unknown/unbekannt (ob./um./ca. 1903 r.)

23. Fragment dawnej ulicy Pocztowej obecnie ulica Piłsudskiego - Teil der alten Poststrasse die jetzige Piłsudskiego-Straße - A fragment of old Pocztowa Street now Piłsudskiego Street
Wydawca - Verlag - Publisher: Kunstanstalt Breslau II (Tivoli) (ob./um./ca. 1916 r.)

24. Fragment dawnej ulicy Adolfa Hitlera obecnie ulica 2 lutego - Teil der alten Adolf - Hitler- Straße die jetzige 2-lutego- Straße - A fragment of old Adolf Hitler Street now 2 lutego Street

Wydawca - Verlag - Publisher: Karl Pohl, Küstrin (ob./um./ca. 1939 r.)

25. Dawna szkoła ewangelicka obecnie szkoła podstawowa - Frühere evangelische Schule - heute Grundschule - The old protestant school (now a primary school)
Wydawca - Verlag - Publisher: nieznany/unbekannt/unknown (ob./um./ca. 1906 r.)

26. Szkoła i kościół katolicki - Schule und katholische Kirche - The catholic school and church
Wydawca - Verlag - Publisher: Herman Lukowski, Breslau II (ob./um./ca. 1916 r.)

27. Szkoła i kościół katolicki - Schule und katholische Kirche - The catholic school and church
Wydawca - Verlag - Publisher: nieznany/unbekannt/unknown (ob./um./ca. 1943 r.)

- 28. Ulica Lindenstrasen obecnie Bolesława Chrobrego - Lindenstraße - heute Bolesław-Chrobry**
- Straße - Old Lindenstrasen (now Bolesława Chrobrego Street)
Wydawca - Verlag - Publisher: Julius Rauh (ob./um./ca. 1925 r.)

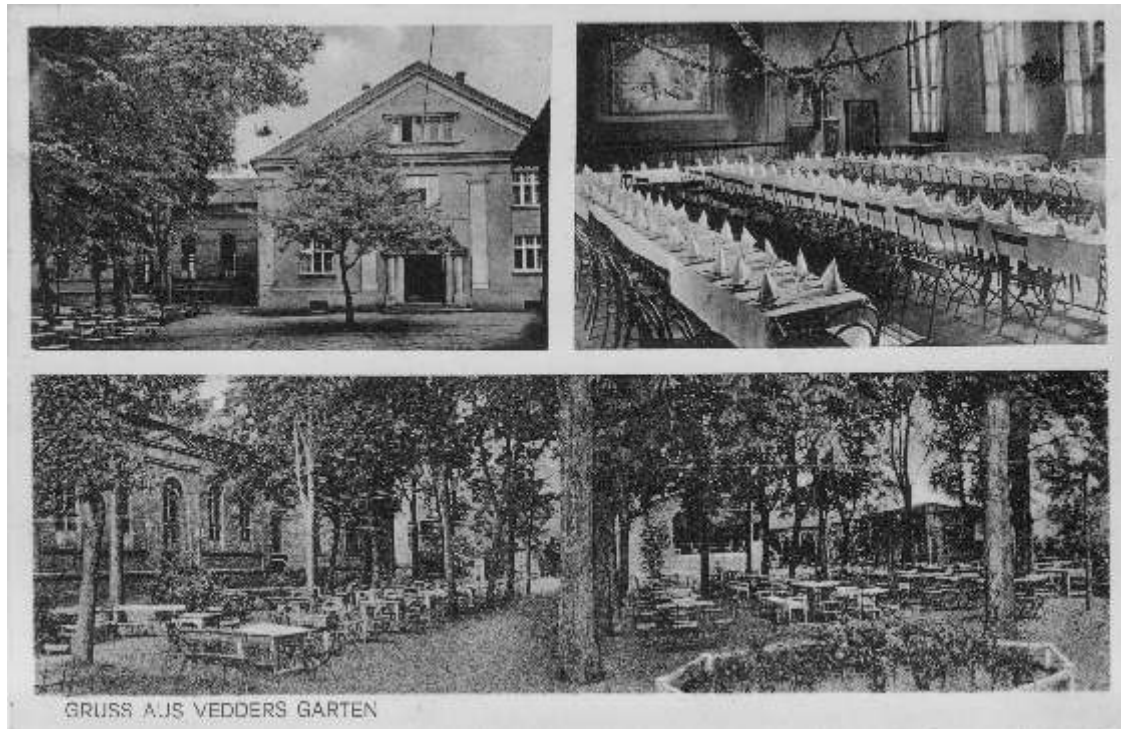

29. Poczta - Post - The post office

Wydawca - Verlag - Publisher: Carl Schulz (ob./um./ca. 1913 r.)

30. Pomnik poległych - Denkmal der Gefallenen - The Monument to the Fallen
Wydawca - Verlag - Publisher: Fritz Lotto (ob./um./ca. 1942 r.)

31. Restauracja Vedders Garten – obecnie Skwierzy ski Dom Kultury

- Restaurant Vedders Garten - heute Kulturhaus von Skwierzyna
 - Vedders Garten Restaurant (now Skwierzyna's Cultural Center)
- Wydawca - Verlag - Publisher: Fritz Nitschke (ob./um./ca. 1928 r.)

32. Seminarium nauczycielskie obecnie Liceum Ogólnokształcące - Lehrerseminar.
Das heutige allgemeinbildende Lyzeum - Teacher seminar now General High School
Wydawca - Verlag - Publisher: Carl Schulz (ob./um./ca. 1910 r.)

33. Seminarium nauczycielskie - Lehrerseminar - Teacher seminar
Wydawca - Verlag - Publisher: Stengel i Co. Dresden (ob./um./ca. 1919 r.)

- 34. Preparandium szkoła przygotowawcza obecnie budynek ten nie istnieje** - Preparandium Vorbereitungsschule heute existiert dieses Gebäude nicht mehr - Preparandium - a preparation school (the building doesn't exist now)
Wydawca - Verlag - Publisher: nieznany/unbekannt/unknown (ob./um./ca. 1916 r.)

35. Starostwo - Landrat - The County Office

Wydawca - Verlag - Publisher: Carl Schulz (ob./um./ca. 1914 r.)

36. Starostwo - Landrat - The County Office

Wydawca - Verlag - Publisher: Carl Schulz (ob./um./ca. 1916 r.)

37. Dworzec kolejowy - Bahnhof - The train station

Wydawca - Verlag - Publisher: nieznan/unknown (ob./um./ca. 1904 r.)

38. Restauracja dworcowa - Restaurant am Bahnhof - The train station restaurant
Wydawca - Verlag - Publisher: H. Koppe (ob./um./ca. 1940 r.)

39. Dworzec kolejowy - Bahnhof - The train station

Wydawca - Verlag - Publisher: Fritz Lotto (ob./um./ca. 1942 r.)

40. Panorama Skwierzyny - Panorama von Skwierzyna - The panorama view of Skwierzyna
Wydawca - Verlag - Publisher: Areo-Bild-Verlag, Leipzig (ob./um./ca. 1939 r.)

41. Panorama Skwierzyny - Panorama von Skwierzyna - The panorama view of Skwierzyna
Wydawca - Verlag - Publisher: Karl Pohl, Küstrin (ob./um./ca. 1939 r.)

42. Panorama Skwierzyny - Panorama von Skwierzyna - The panorama view of Skwierzyna
Wydawca - Verlag - Publisher: Carl Schulz (ob./um./ca. 1941 r.)

43. Nadle nictwo - Forstamt - The Forestry Management Office

Wydawca - Verlag - Publisher: nieznany/unbekannt/unknown (ob./um./ca. 1930 r.)

44. Skwer Katzbach obecnie ulica Jana III Sobieskiego - Grünanlage Katzbach.
Die jetzige Jan III Sobieski- Straße - Katzbach Square now Jana III Sobieskiego Street
Wydawca - Verlag - Publisher: nieznany/unbekannt/unknown (ob./um./ca. 1912 r.)

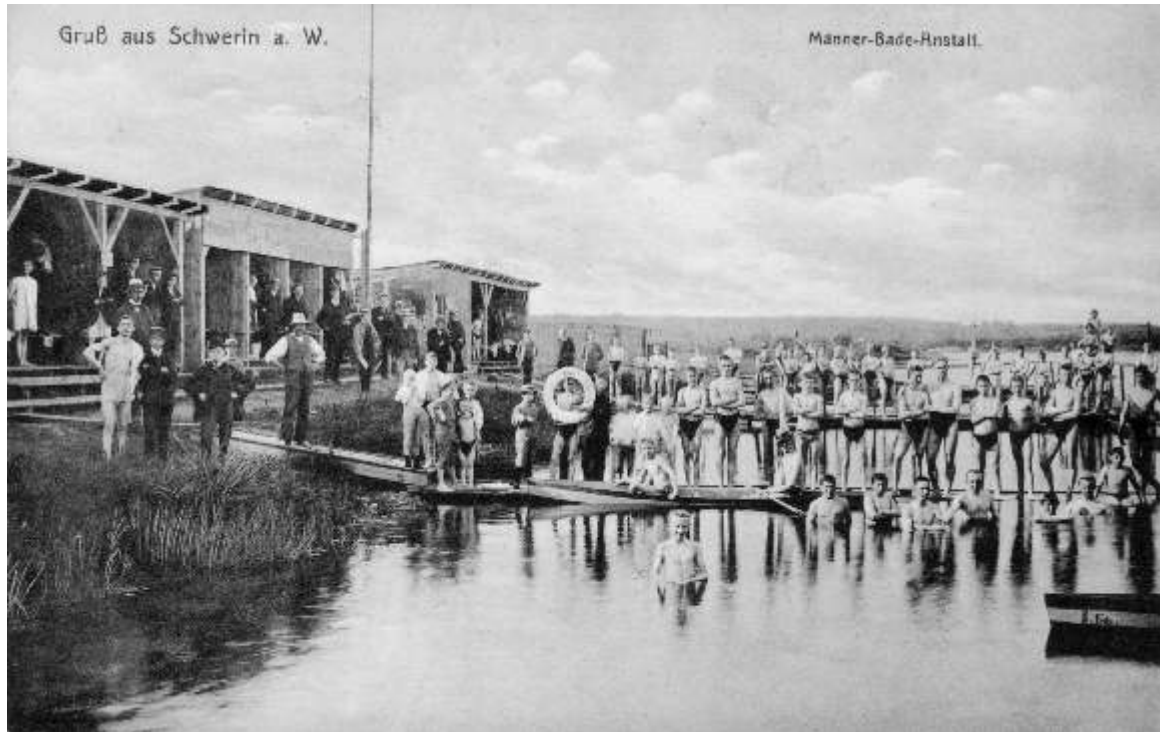

45. Ulica Mostowa - Brückestraße - Bridge Street

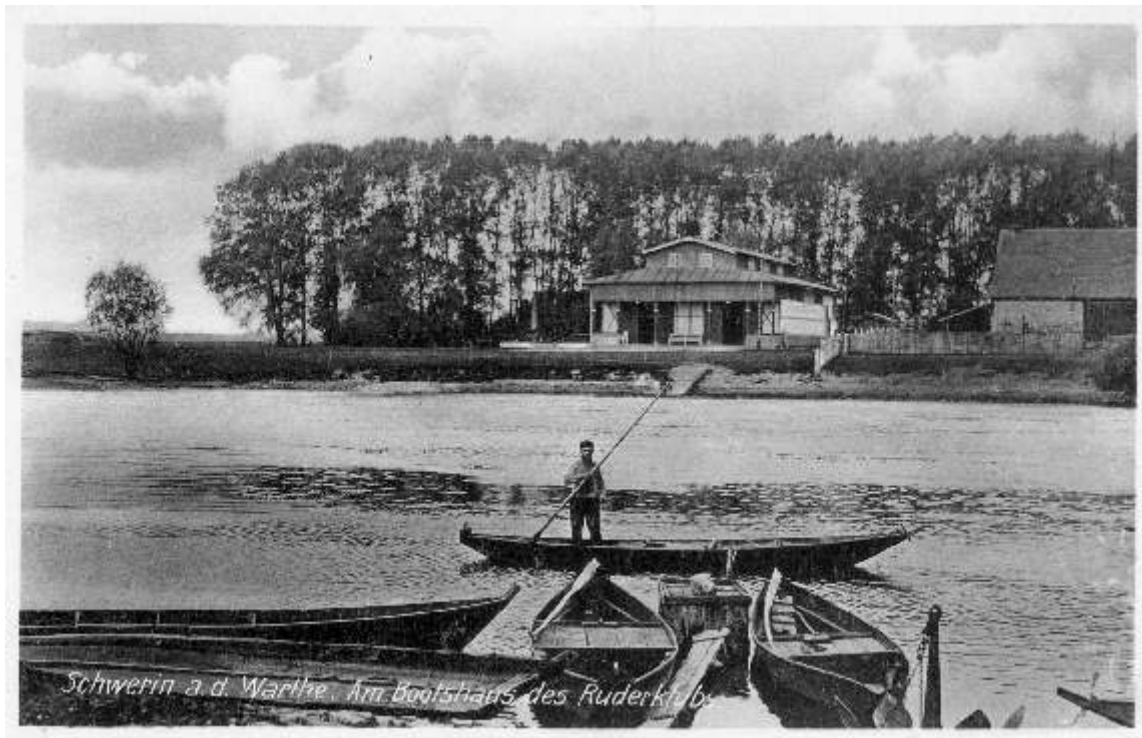
Wydawca - Verlag - Publisher: nieznany/unbekannt/unknown (ob./um./ca. 1913 r.)

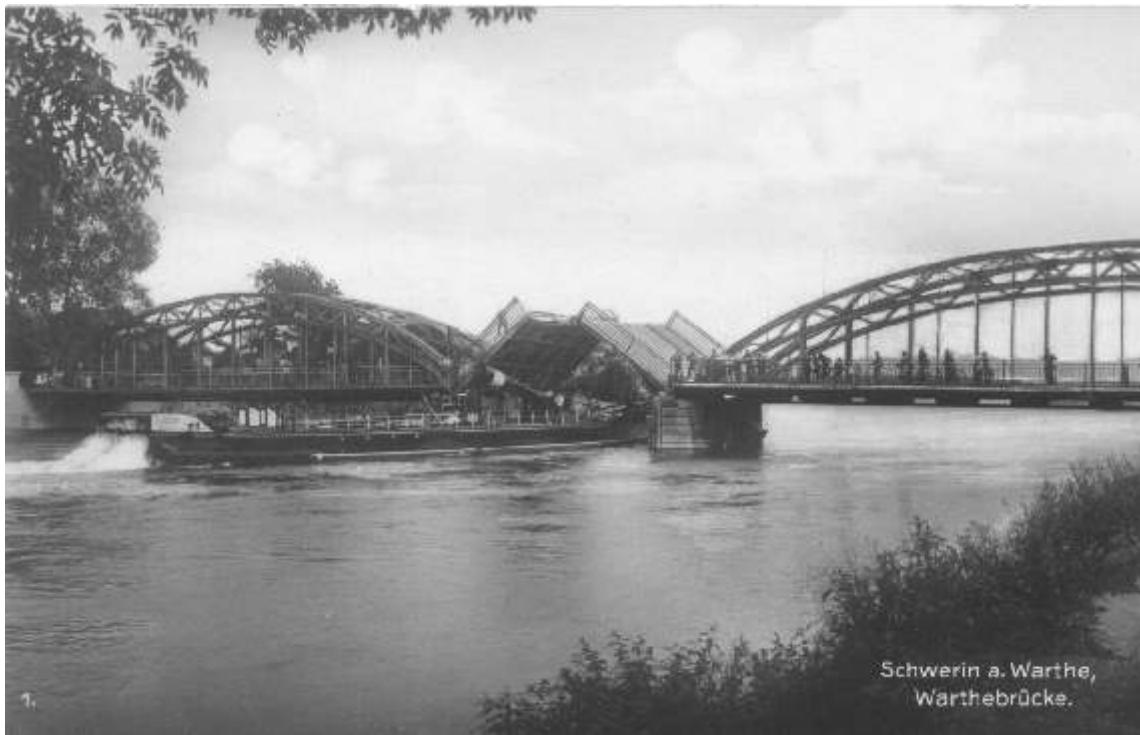
46. K pielisko nad Wart - Badeort an der Warthe - The bathing area by Warta
Wydawca - Verlag - Publisher: Carl Schulz (ob./um./ca. 1942 r.)

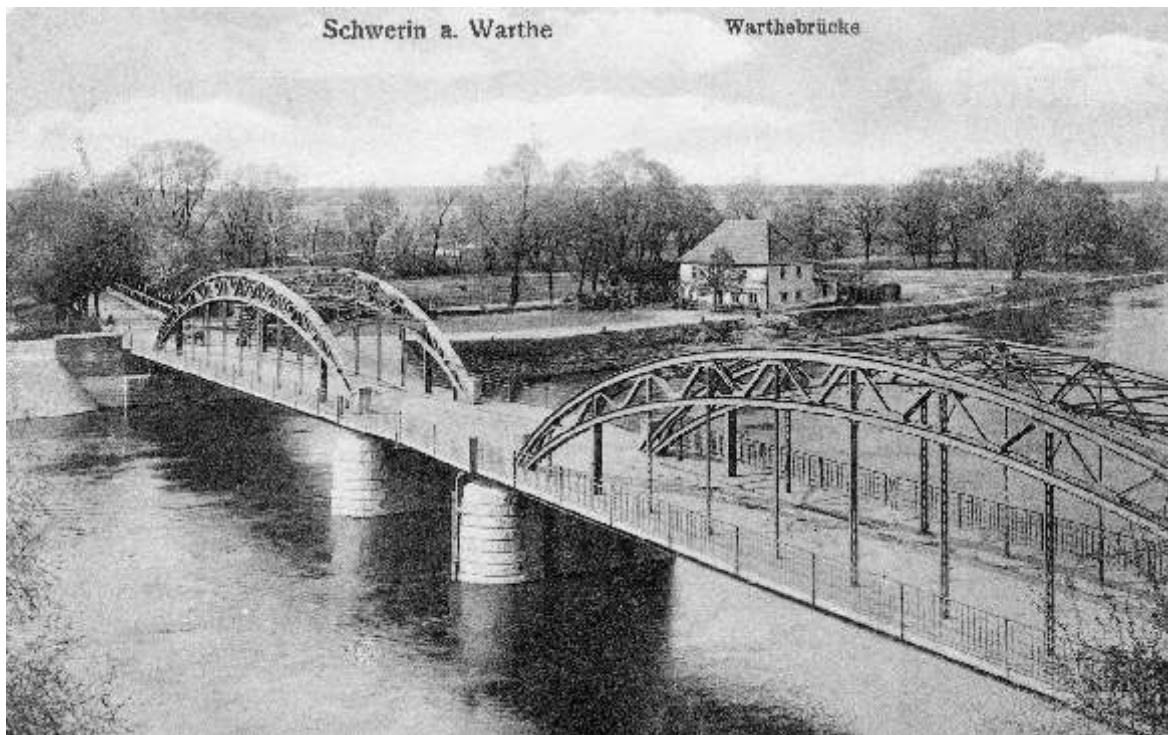
47. K pielisko nad Wart - Badeort an der Warthe - The bathing area by Warta
Wydawca - Verlag - Publisher: Fritz Nitschke (ob./um./ca. 1916 r.)

48. Domek rybacki - Fischerhaus - A fisherman's hut
Wydawca - Verlag - Publisher: Carl Schulz (ob./um./ca. 1931 r.)

49. Most na Warcie - Brücke an der Warthe - The bridge over Warta
Wydawca - Verlag - Publisher: Julius Rauh (ob./um./ca. 1931 r.)

50. Most na Warcie - Brücke an der Warthe - The bridge over Warta
Wydawca - Verlag - Publisher: nieznany/unbekannt/unknown (ob./um./ca. 1909 r.)

51. Most na Warcie - Brücke an der Warthe - The bridge over Wartha
Wydawca - Verlag - Publisher: Schöning i Co., Lübec (ob./um./ca. 1936 r.)

52. Wn trze restauracji Strandschlösschen Herrmann Meincke - Das Innere des Strandschlösschens von Herrmann Meincke - Strandschlösschen Herrmann Meincke Restaurant interior

Wydawca - Verlag - Publisher: H. Koppe (ob./um./ca. 1942 r.)

53. Hotel Strandschlösschen - obecnie Hotel i Restauracja Dom nad Rzek - Hotel Strandschlösschen - heute Hotel und Restaurant „Dom nad Rzek “ - Strandschlösschen Hotel (now Dom nad Rzek Hotel and Restaurant)
Wydawca - Verlag - Publisher: Julius Rauh (ob./um./ca. 1940 r.)

54. Koszary wojskowe - Militärkaserne - Barracks

Wydawca - Verlag - Publisher: Trinks i Co., Leipzig (ob./um./ca. 1941 r.)

55. Koszary wojskowe - Militärkaserne - Barracks

Wydawca - Verlag - Publisher: Karl Pohl, Küstrin (ob./um./ca. 1939 r.)

56. Szpital Joannitów - Johanniterkrankenhaus - Johannites' Hospital

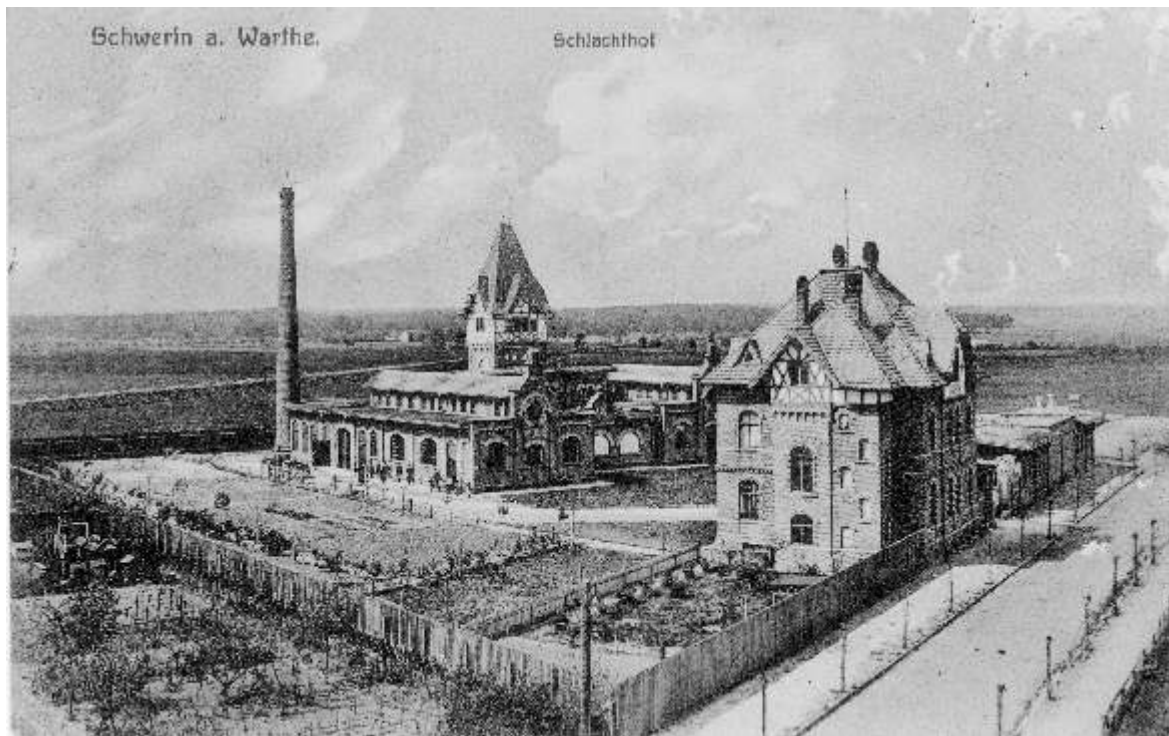
Wydawca - Verlag - Publisher: nieznany/unbekannt/unknown (ob./um./ca. 1905 r.)

Schwerin (Warthe)

Schlachthofstraße

57. Ulica Rze nicka - Rze nicka-Straße - Rze nicka Street
Wydawca - Verlag - Publisher: Julius Rauh (ob./um./ca. 1934 r.)

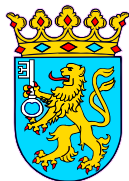

58. Rzeźnia obecnie Zakład Produkcyjny Las Skwierzyna - Schlachthof. Heute Produktionsbetrieb Las Skwierzyna - The butchery now Las Skwierzyna manufacturing site
Wydawca - Verlag - Publisher: Fritz Nitschke (ob./um./ca.1918 r.)

Autorzy doło yli wszelkich stara dla wła ciwego opisanía poszczególnych kart pocztowych. Szczególnie w kwestii ich wydawców. W wi kszo ci trudna jest do ustalenia dokładna data ich wydania, dlatego w opisach wyst puj daty pocztowych stempli lub przybli one daty wprowadzenia ich do obiegu.

Die Autoren bemühten sich um eine bestmögliche Beschreibung der Postkarten. Besonders im Hinblick auf den Herausgeber. Meistens ist es jedoch nicht möglich ein genaues Herausgabedatum zu nennen, weshalb in den Beschriftungen auf das Umlaufdatum bzw. auf angenäherte Herausgabedaten zurückgegriffen wird.

The authors mad their greatest efforts to properly describe each of the postcards, especially concerning their publishers. In most of the cases the exact date of publishing is extremely difficult to establish. Therefore, the dates given are the postmarks dates or estimated dates of their introduction in the postal circulation.

Skwierzyna
Miasto Królewskie

SOKtaka+
Biblioteka Miejska
SKWIERZYŃSKI OŚRODEK KULTURY

ISBN: 978-83-946875-1-9